

Матвійчук О.В.

*ЗВО «Національна академія управління»,
аспірант кафедри кримінального права, кримінології,
цивільного та господарського права*

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 253 КК УКРАЇНИ З АНАЛОГІЧНИМИ ЗЛОЧИНАМИ ДЕЯКИХ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ ЗА ОБ'ЄКТОМ ДІЯННЯ

Неналежна ефективність застосування ст. 253 КК України може бути викликана наступними факторами: 1) недоліками в конструюванні норм поведінки, передбачених цією статтею; 2) відсутність роз'яснень, що стосуються кваліфікації діянь із застосування цієї статті; 3) відсутність належної уваги до виявлення цього злочину правоохоронними органами, тощо.

Нам уявляється, що порівняльно-правове дослідження має відіграти як науково-пізнавальну роль, так і бути засобом удосконалення ст. 253 КК України, а також слугуватиме належній правозастосовній діяльності.

Перш за все виходячи з послідовності нашого дослідження звертаємо увагу на те, що основним безпосереднім об'єктом цього злочину виступають суспільні відносини, які забезпечують (умови) стосунки з охорони, раціонального використання, відтворення та оздоровлення навколишнього природного середовища, у межах території України, шляхом розробки і здачі проектів або іншої аналогічної документації з обов'язковими інженерними системами захисту довкілля або введення в експлуатацію споруд з належною системою захисту довкілля.

Додатковим безпосереднім об'єктом цього злочину є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони життя людей, їх здоров'я, охорону флори, фауни та власності. Натомість за ст. 104 КК Латвійської Республіки основним безпосереднім об'єктом злочину виступають суспільні відносини, що забезпечують умови з експлуатації промислових, сільськогосподарських об'єктів, об'єктів комунального господарства або інших об'єктів, обладнаних необхідними очисними спорудами і пристроями для уловлення

шкідливих речовин і пилу, а додатковим безпосереднім об'єктом – суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони здоров'я людей, майна або господарські інтереси. Ст. 353 КК Республіки Болгарія свідчить, що основним безпосереднім об'єктом цього злочину є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони навколишнього природного середовища при наданні дозволу на пуск в експлуатацію підприємства або теплової електростанції після введення необхідних очисних споруд, а так саме відносини, що забезпечують умови з виконання обов'язків з побудови очисних споруд, забезпечення їх придатністю для експлуатації. Додатковим безпосереднім об'єктом цього злочину є відносини, що забезпечують здоров'я особи. § 1 Ст. 186 КК Республіки Польща передбачає, що основний безпосередній об'єкт цього злочину суспільні відносини, які забезпечують умови з охорони навколишнього природного середовища при належному стані або використанні пристроїв, що охороняють воду, повітря або землю, або пристрої, що убезпечують від радіоактивного або іонізуючого опромінювання, а також передачу будівельного об'єкта або комплекс об'єктів, що мають пристрої, які необхідні для цієї сфери діяльності. Ст. 266 КК Республіки Білорусь основним безпосереднім об'єктом цього злочину передбачає суспільні відносини, що забезпечують охорону навколишнього природного середовища при прийомі в експлуатацію об'єктів при будівництві або реконструкції з дотриманням вимог екологічної безпеки. Додатковий безпосередній об'єкт цього злочину є суспільні відносини, що забезпечують умови з охорони життя, здоров'я людей та власність. Ст. 368-2 Пенітенціарного кодексу Естонської Республіки, передбачає основний безпосередній об'єкт цього злочину суспільні відносини, що забезпечують охорону навколишнього природного середовища при законній експлуатації підприємств, яка убезпечує від забруднення об'єктів природи.

Аналіз основних безпосередніх об'єктів цих злочинів свідчить: 1) ст. 104 КК Литовської Республіки безпосереднім об'єктом охоплюються лише відносини з експлуатації об'єктів, які не обладнанні очисними спорудами; 2) ст. 253 КК Республіки Болгарія основним безпосереднім об'єктом охоплюються відносини щодо пуску чи дозволу до пуску в експлуатацію підприємства або теплової електростанції до приведення до дії очисних споруд; 3) ст. 186 КК Республіки Польща безпосереднім об'єктом охоплюються відносини з належного стану або

використання пристроїв від забруднення або будівельний об'єкт чи комплекс об'єктів з такими пристроями; 4) ст. 266 КК Республіки Білорусь безпосереднім об'єктом охоплюються відносини з прийому в експлуатацію об'єктів при будівництві або реконструкції, що мають забезпечуватися вимогами екологічної безпеки; 5) ст. 368-2 Пенітенціарного кодексу Естонської Республіки безпосереднім об'єктом охоплюються відносини з приводу законної експлуатації підприємств із забезпеченням екологічної безпеки.

Таким чином законодавець держави Україна охоплює більш широке коло суспільних відносин, які є об'єктом кримінально-правової охорони (ст. 253 КК України).